

Ali Marjan? Ta ta! Te noge. Vse barve imajo, pa nobene, kakor lisast konj. Kje pa je tudi Marjan že danes povsod bil. Na vrtu. Tam ga ni bilo treba. Matí so ga morali zapoditi vun. Na Klančnikovem dvorišču. Od tam ga je prepodil pes. Na cesti. Vozniki so morali vpiti nad njim kakor črednik nad čredo. Seveda, če se človek povsod vtakne, in še tam, kjer ga ni treba, potem se mora — umazati; malo se sam zamaže, malo ga pa drugi namažejo. Marjan že ve, kako je to.

Marjana je bilo danes po pravici sram. Pogledal je na muco, ki je bila pred njim: Kako je bila snažna.

»Le glej, le,« so dejali oče, »kako je lepa in umita. Vsaka živa stvar skrbi, da si ohrani tako čedno suk njico, kakor ji jo je Stvarnik dal. Vi otroci pa mažete obleko in sebe kakor dimnikarji.«

To pot je šel Marjanu pouk zelo k srcu; zlasti še, ker se je bal, da morda ne dobi konjiča, ali pa vsaj ne tako lepo barvanega, kakor bi rad.

»Torej belega hočeš?« so ga vprašali oče še enkrat.

»Belega bi rad!«

»Prav! A pojdi prej in se lepo umij!« so mu ukazali mati.

Marjan je šel in se umil.

Naslednji dan pa se je že veselil z belim konjičem. Konjič je še vedno lepo snažen in bel. Ali Marjan? Morda tudi še. Samo če bo pri tem ostalo.

Kancijan.

Križ sredi polja.

(Legenda. — Bogumil Gorenjko.)

B na ravni cesti je stala bela vas. Okrog in okrog vasi pa se je širilo polje, dolgo in široko, obdano od vinskih goric, ki so bile posejane z belimi zidanicami, kakor bi sedele bele golobice na rjavih strehah.

Sredi polja je stal velik križ, starodaven; nihče ne ve, kdo ga je postavil — morda so ga postavili tam ljudje, ko so se naselili v tej dolinici, znamenje svoje vere, da stoji tu, odkar rodi polje.

Stal je križ sredi polja, kakor blagoslovljena misel sredi srca. Na njem je stegal roke božji Zveličar, kakor bi hotel blagosloviti in objeti vsa ta polja, vsa ta srca vernih prebivalcev. Milostno so zrle njegove oči na te njive. Milost njegovih oči je bila, da se je razklalo zrno v zemlji, da je pognalo bilko, da je bilka zrastle v lat, in lat v klas, ki se je klanjal, težak in bogat, Odrešeniku, kralju polja. Milost njegovih oči je bila, da je oživel rjavi trs, da je pognal listje, da je rodil grozd, velik in sladak.

In vse to so vedeli prebivalci te blagoslovljene doline in so ljubili križ in svojega križanega Kralja.

Šel je mimo kmet, šel je orat. Ustavil je vole, se odkril in zaupljivo priporočil svojo setev Gospodu vsega.

Šel je mimo viničar, šel je kopat v vinograd. Postal je pod križem, pomolil in prosil Boga, naj z milostljivim očesom zre na nežne trte v vinskem vrtu.

Prišla je ženica, s tresočo roko je nalila olja v svetilko in je prižgala luč in zaprosila za sinove.

Prišla je deca — oj kako bi ona ne prišla k Prijatelju otrók — natrgala je rož, belih kresnic in rdečega maka, in ovenčala je rvavi les križa.

In Gospod je gledal z usmiljenim očesom v ta verna srca in bogato je blagoslavljal polje in vinske gorice, in ljudje so bili srečni v svojih srcih — — —

Pa minula so leta, dolga leta. Umrl je stari rod in prišel je nov, ta je vržel iz srca svetinje svojih očetov.

Sam je stal križ sredi polja. Nihče se ni več ustavil s prošnjo ali z zahvalo pred njim. Celo deca, nežna deca, ki jo je Gospod tako ljubo vabil k sebi: »Pustite malim priti k meni« — celo ona ni več marala k svojemu Kralju.

In Kristusove oči so naenkrat potemnele. Žalostno so zrle to polje in te vinske gorice. Žalostno so zrle v ošabna srca prebivalcev.

In zrastel je osat, bodeč in trnjev, prav okrog križa je zrastel, prav do nog Gospodovih, kot bi hotel tudi on žaliti Stvarnika, kot bi hotel zasaditi svoje bodeče liste v Gospodovo telo. In ni bilo roke, da bi bila odstranila ta osat, ker ni bilo več srca v tej dolini, ki bi še čislalo svetinje prednikov, trdno vero, močno upanje in veliko ljubezen.

Prazna so bila srca teh ljudi in niso bila srečna, ker so zavrgla Kralja, in srce brez Boga ne more biti srečno!

Pa zavalil je sneg, debel in visok, in podrl križ, blagoslov sredi polja. Videli so to vaščanje. »Podrlo ga je,« so rekli, skomizgali z ramami in niso ga postavili nazaj, ker prazna so bila njih srca in brez vere.

Prišla je pomlad. Vrnili so se ptički z juža. Pa kot bi ne poznali več te doline, ker ni bilo križa sredi polja, so jo zapustili, drugam se preselili k ljudem, ki imajo srca verna, na polja, kjer stoje križi.

Prišla je pomlad, sejaj je kmet, kopal je viničar. Pa to leto ni rodila zemlja grozda in pšenice in nobenega sadu. Osat je prerastel polje, da je bilo pusto in prazno, kakor so bila prazna srca, ki so vrgla iz sebe blagoslov nebeškega Kralja.

